

**GONDNOKSÁG
ÉS
TÁMOGATOTT DÖNTÉSHOZATAL**

Bevezető

Kedves Érdeklődők!

Ez a tájékoztató anyag a Sopron és Környéke Család és Gyermejkölési Ellátás Intézetének munkatársai által szervezett 2022 őszén megrendezésre kerülő szülőklubon elhangzott előadás anyagát tartalmazza. Ez úton is köszönjük a Soproni Járási Hivatal Gyámügyi Osztály vezetőjének, dr.Tölly Katalinnak a segítségét!

A dr.Tölly Katalin által elkészített diákban részletes leírást olvashatnak a támogatott döntéshozatalról és a gondnokságról. Az információk viszont tájékoztató jellegűek, nem helyettesítik a jogszabályt!

Elérhetőségek

Támogatott döntéshozatallal, gondnoksági-, gyámsági kérdésekkel kapcsolatban javasoljuk, hogy egyénre szóló tájékoztatásért forduljanak a Soproni Gyámügyi Osztály munkatársaihoz.

A Soproni Járási Hivatal Gyámügyi Osztálya

Sopronban a Kis János utca 4. szám alatt található

Ügyfélfogadás: hétfőtől csütörtökig 9-15 óráig, pénteken 9-12 óráig

tel.: 99/795-033

Elérhetőségek

A Sopron és Környéke Család-és Gyermekjóléti Intézet munkatársai is térítésmentes segítséget nyújtanak az eligazodáshoz.

A **Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézet** Család-és Gyermekjóléti Szolgálat ügyfélfogadása a

Sopron, Vasvári Pál u. 2/a szám alatt található

Ügyfélfogadás: hétfőtől csütörtökig 8-16 óráig, pénteken 8-14 óráig

tel.: 99/524-361

Ha fogyatékossgal kapcsolatban bármilyen kérdésük merülne fel kereshetik a Sopron és Környéke Család-és Gyermekjóléti Ellátás Intézetének fogyatékossgügyi tanácsadóját, Büki Líviát is, a 30/234-8533-as telefonszámon.

Nagykorú személy belátási képessége csökkent, vagy hiányzik vételes esetben: ismeretlen, távollévő, ezért nem tudja magát képviselni

Cselekvőképesség korlátozása nélküli jogvédelem:

- zárgondnok, eseti gondnok (távollévő, ismeretlen személynél)
- támogatott döntéshozatal

Cselekvőképesség korlátozásával járó jogvédelem:

- gondnokság (eseti, ideiglenes, cselekvőképességben részlegesen vagy teljesen korlátozó)

Támogatott döntéshozatal

Támogatót lehet kirendelni annak, aki az egyes ügyei intézésében, döntései meghozatalában belátási képességének kisebb mértékű csökkenése miatt segítségre szorul.

A támogatót a gyámhivatal rendeli ki

- magának a segítségre szoruló személynek a kérelmére, vagy
- a bíróság határozata alapján: ha gondnokság alá helyezési perben a bíróság úgy dönt, hogy nem szükséges a gondokság, de segítségre szorul ügyei intézésében, értesíti a gyámhivatalt, megindul az eljárás, de támogató kirendelésére csak akkor, kerül sor, ha azzal a támogatott egyetért!

Támogatott döntéshozatal

A támogató feladata

- a támogatott kérelmére vele együtt jelen lehet közigazgatási, polgári és büntetőeljárás cselekményeknél, és vele nem zavaró módon egyeztethet
- jelen lehet a támogató a támogatott személy jognyilatkozatának megtételekor, és tanácsaival, tájékoztatásával segítheti, azonban nem veheti át a döntést támogatottjától.

A támogatónak a támogatott kérelmére vagy a gyámhivatal felhívására **írásba kell foglalnia**, hogy miben segítette és milyen tanáccsal látta el a támogatottját. Akkor is célszerű ezt megtennie, ha nem kötelezik rá, alkalmaságának, esetleges érdekellentétnek megítélése szempontjából fontos lehet.

Támogatott döntéshozatal

A kirendelés történhet általános jelleggel vagy meghatározott ügycsoport tekintetében (ha a támogatott cselekvőképességet korlátozó gondnokság alatt áll, azon ügycsoportra nem lehet támogatót kirendelni, amelyre a gondnokság alá helyezés vonatkozik)

Támogató elsősorban az lehet, akit a támogatott megnevez, ha vállalja a feladat ellátását (kizáró ok, ha kirendelése a támogatott személy érdekeivel ellentétes, maga is támogatott vagy gondnokság alatt áll)

Ha a támogatottnak nincs kirendelhető bizalmi személy a környezetében, részére – a hivatásos gondnokhoz hasonlóan – hivatásos támogatót lehet kirendelni.

Támogatott döntéshozatal

A gyámhivatal eljárása során lehetőség szerint együtt **meghallgatja a támogatott és támogatónak jelentkező személyt**, erről jegyzőkönyvet vesz fel, melyben

- tájékoztatja őket a tudnivalókról,
- kikérdezi a köztük lévő kapcsolat jellegéről és fennállásának időtartamáról
- arról, hogy általános jelleggel vagy mely ügyekben, ügycsoportokban látják szükségesnek a támogatott döntéshozatalt, és
- a támogatott döntéshozatal alkalmazásának előrelátható gyakoriságáról és időtartamáról,
- és rögzíti a támogatónak jelentkező személy nyilatkozatát, hogy vállalja a támogatói feladatok ellátását

Támogatott döntéshozatal

A gyámhivatal vizsgálja, hogy **indokolt-e a támogató kirendelése**, szakértői véleményt szerezhethet be a belátási képesség kisebb mértékű csökkenéséről, különösen akkor, ha felmerül a támogatott döntéshozatal visszaélészerű alkalmazásának gyanúja.

Támogató személyének meghatározása: a gyámhivatal szükség esetén kikéri a családsegítő szolgálat véleményét arról, hogy a támogatásra szoruló személy környezetében van-e a támogatói feladatok ellátására alkalmas személy.

Legfeljebb két támogatót lehet kirendelni, rendelkezni kell a támogatók feladatkörének megosztásáról.

Támogatott döntéshozatal

A támogatót a gyámhivatal **határozatlan időre rendeli ki,**

- a támogatás szükségességét azonban ötévente felülvizsgálja.

Rendkívüli felülvizsgálatnak van helye a támogatott érdekében, ha

- a támogatott vagy a támogató kéri,

- ha olyan körülmény merül fel, ami ezt indokolttá teszi (pl. gondnokság alá helyezés)

A gondnokság fajtái

- Eseti gondnok
- Zárgondnok
- Ideiglenes gondnok
- Cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság
- Cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság

Eseti gondnok, zárgondnok

Az **eseti gondnokot** a gyámhivatal rendeli ki,

- ha sürgősen kell intézkedni, és a cselekvőképtelen vagy a cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorú személynek nincs törvényes képviselője
- ha a gondnok nem járhat el (pl. érdekellentét miatt), vagy
- ha az ismeretlen, távollevő vagy ügyeinek vitelében egyébként akadályozott személy jogainak megóvása érdekében szükséges.

Az eseti gondnok ugyanolyan jogkörrel jár el, mint a gondnok.

Eseti gondnok, zárgondnok

A gyámhivatal a vagyontra zárlatot rendel el, és ezzel egyidejűleg **zárgondnokot** rendel ki

- ha valaki a saját létfenntartását ügyeinek vitelével maga sodorja súlyos veszélybe (például pazarlás, tékozlás, szerencsejáték-, alkohol- vagy kábítószer-szenvedély folytán), és
- a gondnokság alá helyezési per megindításáig vagyonának védelme sürgős intézkedést igényel.

A gyámhivatalnak ez a határozata nem érinti a cselekvőképességet, csak annyit jelent, hogy az érintett személy a zárlat alá vett vagyonával nem rendelkezhet, azt a zárgondnok kezeli.

Ideiglenes gondnok

Ideiglenes gondnok kirendelésére kerülhet sor

- azonnali intézkedést igénylő esetben
- annak a nagykorúnak, akinek a cselekvőképességét érintő gondnokság alá helyezése látszik indokoltnak, és
- személyének vagy vagyonának védelme zárlat elrendelésével vagy más módon nem lehetséges.

-A gyámhivatal rendeli ki

- **kérelemre** (a kérelmet gondnokság alá helyezendő nagykorú személy, a vele együtt élő házastársa, élettársa, egyenesági rokona vagy testvére nyújthatja be) vagy

- **hivatalból** bármely szerv vagy személy erre irányuló bejelentése esetén (gyakori: kórház pszichiátriai osztálya, családsegítő), vagy a bíróságnak a gondnokság alá helyezés iránti perben hozott döntésére

Ideiglenes gondnok

A gyámhivatal az ideiglenes gondnokot kirendelő határozatában megjelöli, hogy az ideiglenes gondnok mely ügyekben vagy ügycsoportokban jogosult jognyilatkozatot tenni.

Az ideiglenes gondnokrendelő határozatot a gyámhivatal 8 napon megküldi a bíróságnak (általában egyidejűleg pert indít a gondnokság alá helyezés iránt)

A bíróság 30 napon belül felülvizsgálja a szükségességét

Ha indokolt, a gondnokság alá helyezést követően a gondnok kirendeléséig tart

Az ideiglenes gondnok feladata ugyanaz, mint a gondnoknak, ugyanúgy köteles éves rendes számadás és/vagy jelentésben foglalt beszámoló, felmentését követően pedi végszámadás benyújtására.

Cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság

Cselekvőképességében részlegesen korlátozott az a nagykorú, akit a bíróság ilyen hatállyal gondnokság alá helyezett, mert

- ügyei viteléhez szükséges belátási képessége - mentális zavara következtében - tartósan vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökkent, és
- emiatt - egyéni körülményeire, valamint családi és társadalmi kapcsolataira tekintettel - meghatározott ügycsoportban gondnokság alá helyezése indokolt.

Mind részlegesen, mind teljesen korlátozó gondnokság esetén

- a bíróság dönt
- nem helyez gondnokság alá, ha az érintett családi és társadalmi kapcsolataira tekintettel érdekeinek védelme biztosítható

Cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság

- Az ügycsoportokat a bíróság ítéletben határozza meg, lehetnek személyi (pl. tartózkodási hely megválasztása), illetve vagyoni jellegűek (pl. jövedelemmel való rendelkezés)
- A gondnokolt minden olyan ügyben önállóan tehet érvényes jognyilatkozatot, amely nem tartozik abba az ügycsoportba, amelyben cselekvőképességét a bíróság korlátozta.
- A bíróság ítéletében meghatározott ügycsoportokra vonatkozó jognyilatkozatának érvényességéhez gondnokának hozzájárulása szükséges.

Cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság

Gondnoka hozzájárulása nélkül:

- a) tehet olyan személyes jellegű jognyilatkozatot, amelyre jogszabály feljogosítja;
- b) megkötheti a mindennapi élet szokásos szükségleteinek fedezése körébe tartozó kisebb jelentőségű szerződéseket;
- c) rendelkezhet jövedelme bíróság által meghatározott hányadával; annak erejéig kötelezettséget is vállalhat;
- d) köthet olyan szerződéseket, amelyekkel kizárólag előnyt szerez; és
- e) ajándékozhat a szokásos mértékben.

Cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság

Cselekvőképességében teljesen korlátozott, azaz cselekvőképtelen az a nagykorú, akit a bíróság ilyen hatállyal gondnokság alá helyezett, mert

- ügyei viteléhez szükséges belátási képessége - mentális zavara következtében - tartósan, teljeskörűen hiányzik, és
- emiatt - egyéni körülményeire, valamint családi és társadalmi kapcsolataira tekintettel - gondnokság alá helyezése indokolt.

Cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság

A cselekvőképtelen gondnokolt jognyilatkozata semmis, nevében gondnoka jár el.

- Nem semmis a cselekvőképtelen nagykorú által kötött és teljesített csekély jelentőségű szerződés, amelynek megkötése a mindennapi életben tömegesen fordul elő és különösebb megfontolást nem igényel (pl. vásárolhat a büfében tízórait – a cselekvőképtelen kiskorúhoz hasonlóan).

A gondnokság alá helyezési eljárás

A **gondnokság alá helyezésről a bíróság peres eljárás keretében dönt**. A pert a gondnokság alá helyezendő személy ellen kell megindítani. A keresetet benyújthatja

- a gondnokság alá helyezendő személy nagykorú, vele együtt élő házastársa, élettársa, egyenesági rokona,
- testvére,
- a kiskorú törvényes képviselője (17. életévét betöltött gyermekek is gondnokság alá helyezheti a bíróság, de a gondnokság hatálya csak a nagykorúság betöltésével áll be, addig a szülő a törvényes képviselője, utána a gondnok)
- a gyámhatóság és
- az ügyész

A gondnokság alá helyezési eljárás

Kezdeményezheti a perindítást a gyámhivatalnál

- aki a perindításra nem jogosult (pl. a kórház pszichiátriai osztálya az orvosi vélemény megküldésével jelzi, hogy az ott ápolat személy mentális állapota miatt részére indokolt a gondnokság alá helyezés)
- a perindításra jogosult hozzátartozók, ha azt szeretnék, hogy a gyámhivatal indítsa meg a pert: célszerű ezt a kérelmet személyesen jegyzőkönyvbe mondani a gyámhivatalban, és hozzanak magukkal friss szakorvosi véleményt is, amivel igazolható a perindítás szükségessége.

A gondnokság alá helyezési eljárás

1) A gyámhivatal eljárása során először az illetékességet vizsgálja: az érintett személy lakóhelye szerinti gyámhivatal illetékes az eljárás lefolytatására, ezért ha a bejelentett lakóhelye nem a soproni járásban van, akkor átteszi az ügyet.

2) Perindításhoz szükséges dokumentumok beszerzése:

• felkutatja az érintett személy közeli hozzátartozóit és meghallgatásra idézi, vagy írásban nyilatkoztatja arról, hogy

- kíván(nak)-e élni a perindítás jogával,
- vállalják-e az ideiglenes/végleges gondnokságot.

• Ha a hozzátartozó élni kíván a perindítás jogával, a gyámhivatal végzésben felhívja, hogy a pert 60 napon belül indítsa meg, és ezt a gyámhivatal felé a perszám közlésével igazolja.

A gondnokság alá helyezési eljárás

Ha a hozzátartozó nem kíván élni a perindítás jogával, a gyámhivatal beszerzi a perindításhoz szükséges dokumentumokat:

- pszichiátriai szakorvosi vélemény
- születési anyakönyvi kivonat
- földhivatal adatszolgáltatása a gondnokság alá helyezéssel érintett személy ingatlan vagyonáról, amennyiben a gondnokoltnak van ingatlan vagyona, a tulajdoni lap másolata
- a gondnokság alá helyezéssel érintett személy jövedelmének igazolása (Nyugdíjfolyósító Igazgatóság, Államkincstár adatszolgáltatása, munkáltatói igazolás stb....)

A gondnokság alá helyezési eljárás

- ha a gondnokság alá helyezéssel érintett személy intézményben él, a gondozó intézmény összefoglaló véleménye, ha saját otthonában él, a Család-Gyermekjóléti Szolgálat által készített környezettanulmány
- A gyámhivatal meghallgatja a gondnokság alá helyezéssel érintett személyt, felveszi a nyilatkozatát arról, hogy szükségesnek érzi-e a gondnokrendelést, kit fogadna el gondnokának, tett-e ezzel kapcsolatban előzetes nyilatkozatot).

A gondnokság alá helyezési eljárás

3) Ideiglenes gondnok kirendelése: Ha van erre irányuló kérelem, vagy a gyámhivatal úgy ítéli meg, hogy szükséges, ideiglenes gondnokot rendel ki (zárgondnok - ritkán fordul elő):

- Amennyiben nincs a feladat ellátására alkalmas hozzátartozó, vagy más személy, aki ezt vállalja, hivatásos gondnokot kell kirendelni.
- A gyámhivatal határozatában
  - rendelkezik arról, hogy az ideiglenes gondnok milyen ügycsoportokban járhat el a gondnokság alá helyezéssel érintett személy képviseletében
  - megkeresi a leendő gondnokolt lakóhelye szerint illetékes jegyzőt vagy onleltár felvételére, és a határozatban az ideiglenes gondnok kezelésébe adja a gondnokolt vagy onleltár szerinti vagyont

A gondnokság alá helyezési eljárás

4) keresetlevél benyújtása

- ha a keresetlevélben a gyámhivatal cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezésre tesz javaslatot, megjelöli azokat az ügycsoportokat, amelyekre vonatkozóan kéri
- amennyiben indokolt, kérni kell a választójogból történő kizárást is.
- ideiglenes gondnokrendelés, illetve zárlat elrendelése esetén csatolni kell az erre vonatkozó határozatot – a bíróság felülvizsgálja 30 napon belül!
- A gyámhivatal a bizonyítás keretében általában a gondnokság alá helyezéssel érintett személy közeli hozzátartozóinak és/vagy ideiglenes gondnokának tanúkénti meghallgatását kéri.

A gondnokság alá helyezési eljárás

- **A bíróság** 30 napon belül felülvizsgálja a gyámhivatal döntéseit, ha nincs, de szükségesnek látja, rendelkezhet ideiglenes gondnok kirendeléséről
- A bíróság ügygondnokot rendel ki az alperes érdekeinek megfelelő képviselőjére aki a bíróság által kijelölt ügyvéd. A gondnokság alá helyezési perben az alperes teljes perbeli cselekvőképességgel rendelkezik, önállóan tehet nyilatkozatot!)
- Az ügygondnok hivatalból ellenkérelmet nyújt be a keresettel szemben (vagyis azt kéri a bíróságtól, hogy az alperest ne helyezze gondnokság alá).

A gondnokság alá helyezési eljárás

A bíróság az alperest – amennyiben egészségi állapota lehetővé teszi - legalább egy alkalommal személyesen is meghallgatja, illetve pszichiátriai szakértőt rendel ki, akinél a vizsgálaton meg kell jelennie.

A bíróság dönt a gondnokság alá helyezésről, **ítéletében:**

- dönt a választójogból kizárásról,
- cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezés esetében meghatározza az ügycsoportokat,
- rendelkezik a felülvizsgálat időpontjáról.

A gondnokrendelés

A jogerős ítélet kézhezvételét követően a gyámhivatal hivatalból eljárást indít, erről értesítést küld (kivéve, ha a tényállás tisztázott, és 8 napon belül már döntést is tud hozni).

A tényállás tisztázása keretében

- meghallgatja a gondnokoltat és közeli hozzátartozóit (testvér, házastárs, gyermek, szülő, indokolt esetben élettárs) vizsgálja, hogy a hozzátartozók, esetleg más személy vállalja-e a gondnokságot, van-e velük szemben kizáró ok,
- beszerzi a vagyonleltárt , jövedelemre, ingatlan tulajdonra, pénzvagyonra, bankszámlákra vonatkozó adatokat – ismételten szükséges, mert a per alatt változhattak
- környezettanulmányt készít/szerez be

A gondnokrendelés

A beszerzett bizonyítékokat mérlegelve a gyámhivatal dönt a gondnok személyéről.

Nem lehet gondnokul rendelni azt,

- akit a gondnokság alá helyezett személy előzetes jognyilatkozatában kizárt a gondnokul jelölhető személyek közül vagy akinek személye ellen egyéb módon kifejezetten tiltakozik; vagy
- akinek gondnokul rendelése a gondnokság alá helyezett személy érdekeivel ellentétes.

A gondnokrendelés

Gondnokrendelési sorrend a Ptk. szerint

1. a gondnokság alá helyezett személy által az előzetes jognyilatkozatában megjelölt vagy a gondnok kirendelése iránti eljárásban az érintett által megnevezett személy
2. a gondnokság alá helyezett személlyel együtt élő házastárs, élettárs
3. szülő vagy a szülő által a halála esetére közokiratban vagy végrendeletben megnevezett személy
4. hózzátartozó, aki szükség esetén a személyes gondoskodást is el tudja látni

A gondnokrendelés

5. olyan más személy, aki a gondnokság ellátására az összes körülmény figyelembevételével alkalmas

6. hivatásos gondnok

- 1-5. alatt felsoroltak hiányában, vagy

- ha a gondnokságot nem vállalják, vagy kirendelésük ellen a gondnokolt tiltakozik, vagy az érdekeivel ellentétes lenne

A gondnokrendelés

A **gondnokrendelő határozatban** a gyámhivatal

- tájékoztatja a gondnokot a gondnoki tisztséggel járó jogokról és kötelezettségekről, felhívja, hogy vagyonkezelése a gondnokolt érdekeit szolgálja
- megállapítja azt az összeget, amelyen felül a gondnokolt vagyoni ügyében a gondnok jognyilatkozatának érvényességéhez a gyámhivatal jóváhagyása szükséges (általános gyakorlat szerint 50.000 Ft)
- megállapítja a gondnoki tisztséggel járó jogok és kötelezettségek kezdő időpontját (a határozat átvételének napja)
- a gondnok kezelésébe adja az ingó és ingatlan vagyont a vagyonleltár alapján,

A gondnokrendelés

- vagyonezelésre jogosult gondnok esetén rendelkezik az éves rendes számadás gyámhivatalhoz történő benyújtásának időpontjáról,
- a cselekvőképesség teljes vagy a vagyoni ügyekre vonatkozó részleges korlátozása esetén felhívja a gondnokot a gondnokolt vagyontárgyainak a gyámhivatal részére történő átadására, ha azokat a folyó kiadásokra nem kell készen tartania, és a tájékoztatja arról, hogy a gyámhivatalnak átadott vagyonnal való rendelkezéshez a gyámhivatal jóváhagyása szükséges
- A gyámhivatal határozatát azonnal végrehajthatónak nyilváníthatja.
- A gondnokrendelésről szóló határozatát a gyámhivatal közli a családtámogatási ellátást és szükség szerint az árvaellátást folyósító szervvel.

A gondnok feladatai

- A gondnok (a bíróság ítéletében meghatározottak szerint teljeskörűen vagy bizonyos mértékig/ügyekben)
- **vagyonkezelési** feladatokat lát el
- ellátja a gondnokolt **törvényes képviselőt**

Cselekvőképesség részletes korlátozása esetén

- gondnokolt és gondnoka között a megtett jognyilatkozatokkal kapcsolatos vitában a gyámhivatal dönt,

A gondnok feladatai

- a gondnokolt érdekeinek védelme, károsodástól való megóvása érdekében azonnali intézkedést igényelő esetben a gondnok önállóan eljárhat, az érintett személy helyett jognyilatkozatot tehet, ilyen esetben késedelem nélkül tájékoztatnia kell a gondnokoltat és a gyámhivatalt

Cselekvőképesség teljes korlátozása esetén

- a véleménynyilvánításra képes cselekvőképtelen nagykorú kívánságát az őt érintő jognyilatkozat megtétele előtt a gondnok hallgassa meg, és lehetőség szerint vegye figyelembe

A gondnok feladatai

A vagyon kezelése során jognyilatkozatának érvényességéhez a gyámhivatal hozzájárulása is szükséges, ha az a gondnokolt

- a) tartására;
- b) öröklési jogviszony alapján őt megillető jogára vagy terhelő kötelezettségére;
- c) nem tehermentes ingatlanszerzésére, ingatlana tulajdonjogának átruházására vagy bármely módon történő megterhelésére;
- d) gyámhatóságnak átadott vagyonára; vagy
- e) a gondnokot kirendelő határozatban megállapított összeget meghaladó értékű vagyontárgyára vonatkozik

A gondnok feladatai

- Ha azt a rendes gazdálkodás szabályai szerint kéznél tartani nem kell, a gyámhivatal elrendeli a gondnokolt pénzének gyámhatósági fenntartásos számlán történő elhelyezését. Az itt elhelyezett összeg/egy részének felhasználását a gondnok (és cselekvőképességében részlegesen korlátozott gondnokolt közös) kérelmére engedélyezi a gyámhivatal akkor, ha az a gondnokolt érdekében áll.
- Ha a gondnokolt ingatlan tulajdonnal, haszonélvezeti joggal vagy lakásbérleti jogviszonnyal rendelkezik, a gondnok gondoskodik az ingatlan, illetőleg a lakás hasznosításáról. Az ingatlan, illetve a lakás fenntartásának költségeit elsősorban a hasznosításból eredő bevételekből kell fedezni.

A gondnok feladatai

- **Éves számadás:** a vagyonkezelésre jogosult gondnoknak minden évben annak a hónapnak a 15. napjáig, amelyik hónapban kirendelték, éves számadást, és jelentésben foglalt beszámolót kell benyújtania a gyámhivatalhoz (gyámhivatal ehhez nyomtatványt küld)
- A számadás alapját a leltár és a vagyonkezelést átadó határozat, tartalmát a bevételek és a kiadások képezik. A számadás és a jelentés a benyújtás időpontját megelőző hónap első napjától visszafelé számított 12 hónapra vonatkozik.
- A számadásban a bevételeket és a kiadásokat külön, tételesen fel kell sorolni, csatolva - a számadásban feltüntetett tételek sorrendje szerint - a bevételeket és a kiadásokat igazoló iratokat. Ha a bevételt, illetve a kiadást igazoló irat benyújtása akadályba ütközik, a tételek helyességét a gyámhivatal egyéb módon is megállapíthatja. A számadás alapjául szolgáló bizonylatokat egyszerűsített számadás esetén, illetve az éves számadási kötelezettség alóli mentesség esetén is köteles a gondnok a felmentését követő egy évig megőrizni!

A gondnok feladatai

- Bizonylat nélkül fogadhatók el az élelmezéssel és a háztartással kapcsolatos költségek, feltéve, hogy ezen költségek havonta nem haladják meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének háromszorosát (85.500 Ft.)
- **Egyszerűsített éves számadás:** a közeli hozzátartozó gondnok kérelmére engedélyezheti a gyámhivatal, ha a gondnokolt nem ellenzi, illetve érdekével nem ellentétes.
- A számadásban a bevételeket és a kiadásokat nem kell tételesen feltüntetni, és az igazoló iratokat sem kell csatolni.

A gondnok feladatai

Nem kell számadást benyújtani: ha a gondnokoltnak nincs vagyona, és rendszeres jövedelmének havi összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének

- hatszorosát (153.000 Ft), feltéve, hogy a gondnok a gondnokolt házastársa vagy szülője, ideértve a nevelő-, mostoha- és örökbe fogadó szülőt is, vagy
- háromszorosát (85.500 Ft), ha nem fenti személyek valamelyike.

Jelentésben foglalt beszámoló:

- a számadáshoz csatolni kell, vagy számadás hiányában önállóan elő kell terjeszteni
- a gondnokolt személyes ügyeire (oktatására, nevelésére, tartására, ellátására, egészségi állapotára) vonatkozik
- gyámhivatal által kiküldött számadási nyomtatvány része, az ott meghatározott kérdésekre kell válaszolni

A gondnok feladatai

Eseti számadás: a gyámhivatal hivatalból, valamint a gondnokoltnak, a gondnokolt közeli hozzátartozójának kérésére a gondnokot indokolt esetben eseti számadásra kötelezheti. Pl. ha a gondnok nagyobb összegű készpénzt vesz fel a gondnokolt gyámhatósági fenntartásos számlájáról, a gyámhivatal kötelezi, hogy a felhasználásáról a számlát soron kívül – eseti számadás keretében – mutassa be.

A gondnok feladatai

- **Végszámadás:** A gondnok a vagyonkezelői joga megszűnését, illetve a hagyatéki eljárás jogerős befejezését követő 15 napon belül a vagyon állagára vonatkozó számadást (végszámadást) terjeszt elő. A végszámadás a korábban felvett leltáron, illetve benyújtott számadásokon alapul.
- A végszámadás a vagyonkezelés egész időtartamára kiterjed. Ha a vagyon kezelője tevékenységéről rendszeres számadásra köteles, a végszámadás a rendszeres számadásra épül.
- Ha a gondnok személye megváltozik, az nyújtja be a végszámadást a gyámhivatalnak, akinek a gondnoki tisztsége megszűnt. Ha a gondnokolt elhunyt, a gondok az örökösöknek tartozik végszámadással (közjegyzővel kell felvenni a kapcsolatot, tájékoztatja, ki az örökös).

A gondnok feladatai

A számadás tartalma:

- Nyitóegyenleg (a készpénzvagyon értéke, megegyezik az előző számadás záró egyenlegével)
- Bevétel
- Kiadás
- Maradvány (ha több a bevétel, mint a kiadás) vagy többletkiadás (megtérítését a gondnok kérheti a gondnokot vagyona terhére)
- Záróegyenleg

A számadás elbírálása során a gyámhivatal

- a benyújtott iratok alapján megvizsgálja a számadás helyességét, elbírálja a kiadások szükségességét, értékeli a gazdálkodás során tanúsított gondosságot,
- indokolt esetben beszerzi a gondnokolt, és a hozzátartozók, valamint a fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthona vezetőjének a számadásra vonatkozó észrevételeit.

A gondnok feladatai

Ha a számadás helyes:

- a gyámhivatal azt elfogadja,
- rendelkezik a maradványösszeg felhasználásáról, illetve annak betétben történő elhelyezéséről (ált. 15 napon belül, bizonylattel kell igazolni),
- a gondnok kérelmére rendelkezik az igazolt többletkiadásának megtérítéséről,
- végszámadás esetén a számadásra kötelezettet a vagyonkezelés alól

Ha a számadás nem helyes (pl. számszaki hiba), de a tartalma a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, a gyámhivatal megállapító határozatot hoz, melyben rendelkezik a fentiekről.

A gondnok feladatai

- **Felelősség a számadásért:** Ha a gondnok számadási kötelezettségének nem vagy csak részben tesz eleget, a gyámhivatal ellene számadásra kötelezés iránt polgári pert indít, egyidejűleg a gondnokolt részére eseti gondnokot rendel, és a gondnokot tisztségéből elmozdítja.
- **Kártérítési felelőség:** Ha a számadás alapján a gyámhivatal hiányt vagy indokolatlan kiadást, illetve a nem megfelelő gazdálkodás eredményeképpen kárt állapít meg, határozatában felhívja a gondnokot, hogy az okozott kár összegét a felhívás kézhezvételét követő nyolc napon belül a gyámhatósági fenntartásos betétbe fizesse be.
- Ha a gondnok az összeget vagy annak egy részét vitatja, a gyámhivatal a követelés érvényesítése iránt polgári pert indít.
- A gondnok azt a kárt, melyet a gondnokoltnak jogellenesen okozott, a Ptk.-nak a kártérítésre vonatkozó szabályai szerint köteles megtéríteni.

A gondnok feladatai

A jelentésben foglalt beszámoló jóváhagyása során a gyámhivatal

- otthonában élő gondnokolt esetében környezettanulmányt kér a családsegítő szolgálattól az életkörülményeiről, valamint arról, hogy a gondnokolt hozzájut-e a szükségleteihez illeszkedő és elérhető szolgáltatásokhoz,
- intézményben élő gondnokolt esetében tájékoztatást kér a bentlakásos szociális intézmény, a támogatott lakhatás vezetőjétől a gondnokolt körülményeiről és a gondnok tevékenységéről.

A gondnok feladatai

- **A gyámhivatal határozatot hoz** (gyakorlat szerint) a jelentésben foglalt beszámoló jóváhagyásáról, melyben értékeli a gondnoknak a gondokoltja érdekében kifejtett tevékenységét, és a cselekvőképességet érintő gondnokság alatt álló személy ellátásának, gondozásának körülményeit, az abban bekövetkezett változásokat
- Ha szükséges, a gyámhivatal határozatában felhívja a gondnok figyelmét, hogy a gondnokolt érdekében álló intézkedést, jognyilatkozatot tegye meg (pl. adjon be kérelmet az intézményi elhelyezésére, ha otthonában a megfelelő ellátása már nem biztosítható).

Köszönöm a figyelmet!